

РЕЧНИК НА ТЕРМИНИТЕ

Access (Достъп): Възможността да се види дигитален обект и/или метаданните към него, които са достъпни онлайн.

Пример: Потребителят има достъп, когато може да разгледа дигиталния обект онлайн.

Aggregator (Агрегатор): Организация, която събира, форматира (по определени критерии) и управлява метаданни, получени от различни *Доставчици на данни*. Агрегаторът предоставя данните на Европейана, но може също да ги предлага и чрез собствен портал.

Collection (Колекция): Набор от метаданни, пре-дефинирани на институционално или тематично ниво.

Забележка: Колекцията може да се използва като алтернатива на *Набора от данни*.

Content (Съдържание): Физически или дигитален обект, част от европейското културно-историческо наследство, притежаван от *Доставчика на данни*.

Забележка: Термините *Съдържание* и *Дигитален обект* могат да се използват взаимнозаменяемо.

Copyright (Авторско право): Ексклузивно право на собственост, което защитава няколко различни видове творби от възможността да бъдат копирани и използвани без разрешение от *Притежателя на права*.

Data Exchange Agreement (Споразумение за обмен на данни): Споразумение, уреждащо обмена на метаданни (включително правата върху интелектуалната собственост) между Европейана и *Доставчиците на данни*.

Data provider (Доставчик на данни): Организация, предоставяща метаданни, които описват *Съдържанието*, предлагано онлайн.

Забележка: Новият термин замества използването на термините *Доставчик на съдържание* и *Доставчик*.

Dataset (Набор от данни): Определен брой (количество) *Съдържание* или *Метаданни*, готови за вливане в Европейана.

Dublin Core DC: Система за дигитално каталогизиране на метаданни.

Digital object (Дигитален обект): Цифровото (дигитално) представяне на обект, част от европейското културно-историческо наследство. Възможно е *Дигиталният обект* да бъде цифрово (дигитално) роден, т.е. оригинално създаден в цифров вид.

Europeana API: Europeana API (Application Programming Interface) е услуга за уеб приложения, осигуряваща отдалечен достъп до колекциите на Европейана. API позволява да се създават приложения (App) и/или сайтове, които осигуряват достъп до съдържание, извличано от повече от един източник, и които позволяват персонализиране на изгледа на съдържанието и метаданните на Европейана.

Europeana Data Model (EDM) (Модел за данни на Европеана): Модел на данни, разработен от Европеана, който специфицира формата на метаданните, които могат да се изпращат, вливат и публикуват в Европеана чрез портала или *Europeana API*. Забележка: Допълнителна информация можете да се намери на страницата свързана с EDM документацията.

Europeana Licensing Framework (Лицензионна рамка с Европеана): Рамката на споразуменията, насоките, правилата и условията, които улесняват доставката, обмена, достъпа и използването на метаданни и съдържание чрез Европеана.

Europeana portal (Портал на Европеана): Точката за достъп до съдържанието и метаданните, предлагани от Европеана.

Europeana Semantic Elements (ESE): Схема за метаданни, разработена от Европеана, по-късно заменена от *Europeana Data Model*.

Freely Re-usable Content (Съдържание за свободна повторна употреба): Дигитални обекти свободни за повторна употреба с минимални или без никакви условия, повечето от които обозначени с лицензите: Public Domain, CC0, CC-BY и CC-BY-SA.

GLAM – Gallery, Libraries, Archives, Museums

Ingestion (Вливане на данни): Процесът по събиране, нормализиране според схемите за съответствия и публикуване на данните в Европеана.

Intellectual Property Rights-IPR (Права върху интелектуалната собственост): Правата върху интелектуалната собственост включват, но не са само ограничени до авторските и сродните му права, и правата върху базите данни.

Linked Open Data (Свързани данни): Свързаните данни представляват начин за публикуване на структурирани данни, който позволява свързването и обогатяването на метаданните, така че да могат да бъдат намерени различни представяния на едно и също съдържание, а също и възможност за добавяне на връзки между свързани ресурси.

Metadata Mapping (Таблицы на съответствие): правила за преобразуване на структурирани данни, представени с определен формат или модел към друг формат (например представяне на структурирани данни в EDM).

Metadata (Метаданни): текстовата информация и хипервръзките в нея, които служат за идентифициране, откриване, интерпретиране и/или управление на *Съдържанието*. Забележка: Това е общо понятие, което може да се използва за описание на който и да е елемент от метаданните.

Metadata Field (Поле за метаданни): Единичен елемент от *Метаданните* към *Дигиталния обект*. Насока: Например "edm: Provider" е полето в метаданните, което се използва за описание на *Доставчика* на дигиталния обект.

Metadata record (Запис с метаданни): Информацията, представляваща запис в Европеана, обикновено включва Заглавие, Описание, Икона за предварителен преглед и друга информация за *Дигиталния обект*.

Orphan Work (Осиротяло произведение): Произведение, което е защитено от авторско право, но на което автора и/или притежателя на права е неизвестен и/или не може да бъде открит.

Preview (Предварителен преглед): намалено по размер или дължина аудио и/или визуално представяне на *Съдържанието* под формата на едно или повече изображения, водещо до текстов, аудио или видео файлове.

Public Domain (Обществено достояние): *Съдържание* или *Метаданни*, които не са защитени от *Правата върху интелектуалната собственост* и/или са предмет на отказ от *Права върху интелектуална собственост*.

Re-use (Повторна употреба): Възможността да се използва дигитален обект или метаданни, които са достъпни онлайн, посредством действия като споделяне, дублиране, промяна или публикуване.

Rights Holder (Притежател на права): Законовият притежател на права върху творбата и чието разрешение е необходимо, за нейното използване.

Rights Statement (Декларация за правата): Формулировка на авторските права, която описва условията за *Достъп* и *Повторната употреба* на *Дигиталния обект* и неговата възможност за *Предварителен преглед*. Изявлението (формулировката) за правата се дефинира чрез полето за метаданни "edm: rights" в EDM.

Thumbnail (Миниизображение): версия на дигиталния обект с намалена и/или ниска резолюция, която обикновено се използва при *Предварителния преглед*.

Trademark (Търговска марка): Ексклузивно право върху продукт, което идентифицира произхода на продукта, и което не може да бъде нарушавано от други лица, използващи търговската марка като тяхна собствена.

User or End-user (Потребител или краен потребител): Лице или организация, които използват услугите, предлагани от Европеана, чрез портала, Europeana API, услуги предлагани от трети страни или чрез социалните мрежи.